

OBSAH

Úvodní poznámka	9
OBECNÁ ČÁST	10
1. Úloha lékařské psychologie v dnešní medicíně	10
1.1. Vymezení oboru	10
1.2. Psychogenní iatropatogeneze	12
1.3. Placebo efekt	14
1.4. Syndrom vyhaslosti	15
2. Osobnost	17
2.1. Význam a vymezení psychologie osobnosti	17
2.2. Psychické obranné mechanismy a překonávání náročných životních situací	20
2.3. Psychická reaktivita pacienta	28
3. Motivace člověka	30
3.1. Základní pojmy teorie motivace	30
3.2. Třídění lidských potřeb	31
3.3. Motivace pacientů	33
3.4. Motivace lékařů	35
3.5. Motivace volby oboru	38
4. Rodina a její význam pro jedince	42
4.1. Funkce rodiny	42
4.2. Vzájemný vztah rodičů	44
4.3. Typy a vývoj rodiny	46
4.4. Rodina a zdraví	48
5. Vztah pacient – lékař a jejich vzájemná komunikace	54
5.1. Role lékaře	55
5.2. Role pacienta	56
5.3. Vztah lékař – pacient	57
5.4. Komunikace a spolupráce pacienta s lékařem	60
5.5. Balintovské supervizní skupiny	63
SPECIÁLNÍ ČÁST	65
6. Psychologický přístup k nemocnému a důležitým osobám z jeho života	65
6.1. Vymezení základních pojmů	65
6.2. Autorita a pravdivost	67
6.3. Úcta a respekt	67
6.4. Porozumění	69

7. Rozhovor lékaře s pacientem	73
7.1. Rozhovor a otázky	73
7.2. Typy lékařského rozhovoru a jeho dimenze	75
7.3. Nedirektivní empatický rozhovor	78
7.4. Zevrubný explorativní rozhovor	80
8. Zásady sdělování informací pacientům a jejich rodinám	87
8.1. Uvedení do problematiky	87
8.2. Sdělování nepříznivých informací rodičům postižených dětí	89
8.3. Sdělování nepříznivé informace, která není extrémně závažná	98
8.4. Sdělování extrémně nepříznivé informace	91
9. Prvé setkání s dospělým pacientem v ambulantní praxi	95
9.1. Přijetí pacienta	95
9.2. Orientační rozhovor	96
9.3. Vyšetření pacienta	98
9.4. Informování pacienta	99
9.5. Rozloučení	100
9.6. Anamnéza	100
10. Základní psychologická péče o pacienty vedené ambulantně	102
10.1. Převážně psychologicky neproblémoví pacienti	103
10.2. Pacienti psychologicky problematictí	105
11. Psychologická péče o hospitalizované pacienty	109
11.1. Potřeby pacientů v nemocnici	109
11.2. Psychologická příprava pacienta na zatěžující diagnostická vyšetření, základní předoperační a pooperační péče	111
11.3. Chronická, těžká a nevléčitelná onemocnění (defekty)	114
12. Psychologická péče o psychosomaticky nemocné	119
12.1. Alexithymie a účelovost	119
12.2. Psychologická problematika nemocných s infarktem myokardu	120
12.3. Psychologické vedení psychosomaticky nemocných	122
12.4. Léčebné společenství	124
13. Bolest a její mírnění psychologickými prostředky	126
13.1. Vymezení a hlavní charakteristiky bolesti	126
13.2. Tolerance k bolesti	129
13.3. Mírnění bolesti psychologickou cestou	131
14. Úzkost a strach	136
14.1. Vymezení úzkosti a strachu	136

14.2. Vývoj úzkosti a strachu	138
14.3. Dynamika vzniku úzkosti	139
14.4. Mírnění a odstraňování úzkosti a strachu psychologickou cestou	140
15. Truchlení a deprese	143
15.1. Vymezení truchlení a deprese	143
15.2. Dobrovolně nedobrovolný odchod ze života	145
15.3. Jednání s depresivním pacientem a léčba deprese psychologickými prostředky	147
16. Hněv a agresivita	150
16.1. Vymezení pojmů, hlavní charakteristiky a teorie	150
16.2. Projevy a příčiny agresivního jednání u pacienta a lékaře	152
16.3. Zvládání agresivity psychologickými prostředky	154
17. Problematika umírání a smrti	157
17.1. Pojem smrti	157
17.2. Pojetí smrti v ontogenezi	159
17.3. Strach ze smrti	160
17.4. Psychologická péče o umírající a blízké osoby jejich života	162
17.5. Psychologická péče o pozůstalé	167
18. Duševní krize, psychologická první pomoc a intervence v krizi	171
18.1. Duševní krize	171
18.2. Psychologická první pomoc	172
18.3. Intervence v krizi	175
Literatura	178
DODATKY	180
Práva pacienta	180
Požadavky ke zkoušce z lékařské psychologie	182
Povinná literatura	182
Doporučená literatura	182
Otázky ke zkoušce z lékařské psychologie	183